

SP – 10.01 * Pravila postopka certificiranja NDT osebja za 1, 2 in 3 stopnjo v skladu s SIST EN ISO 9712

Izdelal: Klemen Perčič

Datum: 07.04.2026

Podpis:

Pregledal in odobril: Joaquín López López

Datum: 07.04.2026

Podpis:

Kazalo	Stran
Poglavje	
1. NAMEN IN PODROČJE UPORABE	4
2. REFERENČNI DOKUMENTI	4
3. DEFINICIJE/OKRAJŠAVE	4
4. ODGOVORNOSTI	4
4.1 Obseg dela certificiranega NDT osebja za 1. stopnjo	4
4.2 Obseg dela certificiranega NDT osebja za 2. stopnjo	5
4.3 Obseg dela certificiranega NDT osebja za 3. stopnjo	5
5. OPIS POSTOPKA	5
5.1 Obseg certificiranja NDT osebja	5
5.2 Pravice iz certificiranja	6
5.3 Obveznosti vložnika in naročnika za certificiranje	6
5.4 Obveznosti imetnika certifikata	7
5.5 Sodnik	7
5.6 Postopek certificiranja	7
5.6.1 Shema postopka	7
5.6.2 Prošnja za certificiranje	8
5.6.3 Predpogoji za certificiranje	8
5.6.4 Kvalifikacijski izpit za 1. in 2. stopnjo	11
5.6.5 Kvalifikacijski izpit za 3. stopnjo (pogoji za pristop)	12
5.6.6 Vrednotenje in odločitev	13
5.6.7 Ponavljanje izpita	14
5.6.8 Izpitne izjeme (zamenjava/razširitev sektorja)	14
5.6.9 Veljavnost certifikata	14
5.6.10 Nadzor	14
5.6.11 Začasni/trajni preklic certifikata	14
5.6.12 Začasni preklic certifikata	14
5.6.13 Trajni preklic	15
5.6.14 Izdaja duplikata	16
5.7 Podaljšanje veljavnosti za 1. in 2. stopnjo	16
5.7.1 Strukturiran kreditni sistem za podaljšanje	16
5.7.2 Certifikati izdani pri drugem certifikacijskem organu	17
5.8 Ponovno certificiranje/recertifikacija za 1. in 2. stopnjo	17
5.9 Podaljšanje veljavnosti za 3. stopnjo	18
5.10 Ponovno certificiranje/recertifikacija za 3. stopnjo	18

5.11	Pritožbe	19
5.12	Prizivi	19
5.13	Zavrnitev dela.....	19
5.14	Informacije javnega značaja	20
5.15	Obvladovanje osebnih podatkov	20
5.16	Jezik v postopku	20
5.17	Logotip	20
5.18	Končne določbe.....	20
6.	PRILOGE	20

1. NAMEN IN PODROČJE UPORABE

Namen tega postopka je določiti vse pogoje in postopke certificiranja NDT osebja v skladu s SIST EN ISO 9712, s katerimi morajo biti seznanjeni pred začetkom postopka certificiranja.

2. REFERENČNI DOKUMENTI

- SIST EN ISO/IEC 17024: Ugotavljanje skladnosti - Splošne zahteve za organe na področju certificiranja osebja (Conformity assessment – General requirements for bodies operating certification of persons)
- SIST EN ISO 9712 : Neporušitvene preiskave - Kvalificiranje in certificiranje osebja za neporušitvene preiskave - Splošna načela (ISO 9712:2022) (Non-destructive testing - Qualification and certification of NDT personnel - General principles (ISO 9712:2022))
- SP – 02.03 Postopek obvladovanja zapisov
- SP – 02.10 Postopek za pritožbe in prizive
- Direktiva 2014/68/EU Evropskega parlamenta in sveta o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti tlačne opreme na trgu

3. DEFINICIJE/OKRAJŠAVE

Certifikacijski organ (CO) – organ, ki izvaja postopke certificiranja v skladu z opredeljenimi zahtevami

Delodajalec – podjetje, v katerem je kandidat redno zaposlen. Delodajalec je lahko hkrati tudi kandidat

Industrijske izkušnje – delovne aktivnosti izvedene pod nadzorom, v NDT metodi, v določenem sektorju, ki so potrebne za pridobitev veščin in znanja za izpolnitev zahtev kvalifikacije

Izpitni izpraševalec – oseba, certificirana za 3. stopnjo za metodo, sektor izdelkov ali industrijski sektor, za katere jo je certificacijski organ pooblastil, da izvaja, nadzoruje in ocenjuje izpite za kvalifikacijo

Kvalifikacijski izpit – izpit, ki ga vodi certificacijski organ, ki oceni splošna, specifična in praktična znanja ter spretnost kandidata

Kandidat – vložnik zahteve za certificiranje, ki je izpolnil predpogoje za certificiranje

Naročnik – plačnik certificiranja

Sistem certificiranja – sistem, ki ima lastna pravila za postopek in vodenja certificiranja ustreznosti

Sodnik – oseba, ki potrjuje kandidatove industrijske NDT izkušnje

Nadzor – usmerjanja pri uporabi NDT, ki ga izvaja drugo NDT osebje, kar vključuje nadzor nad dejavnostmi, povezanimi s pripravo preskusa, izvajanjem preskusa in poročanjem o rezultatih

Upravni odbor (UO) – organ, ki opravlja nadzorno dejavnost v imenu certificacijskega organa

Vložnik – oseba, ki želi dobiti od certificacijskega organa certifikat o usposobljenosti

SEP – praktično usposabljanje, odobreno s strani certificacijskega organa

4. ODGOVORNOSTI

Dejavnost/naloga	Odgovornosti/pooblastila	
	Upravni odbor	Certifikacijski organ
Organizacijsko mesto →		
Skrb za neodvisnost in potrditev ter vzdrževanje postopka SP 10.01 Pravila postopka certificiranja NDT osebja	O, D	S
Vodenje postopka certificiranja, vrednotenje in odločitev	/	O, D
Izvajanje izpita	/	O, D
O - sprejemanje odločitev, D - odgovornost za izvajanje, S - sodelovanje pri nalogi, I - prejemnik informacije		

4.1 Obseg dela certificiranega NDT osebja za 1. stopnjo

NDT kontrolor, certificiran za 1. stopnjo, mora dokazati usposobljenost za izvajanje NDT preiskav v skladu s pisnimi navodili in pod nadzorom osebja z opravljeno 2. ali 3. stopnjo. NDT kontrolor za 1. stopnjo lahko:

- Nastavi NDT opremo
- Izvaja NDT preiskavo
- Beleži in klasificira rezultate preskušanja v skladu s prejetim navodilom
- Poroča o rezultatih

Osebjem s to stopnjo ne sme biti odgovorno za izbiro preskusne metode ali tehnike, ki se bo uporabila, ter za interpretacijo rezultatov.

4.2 Obseg dela certificiranega NDT osebja za 2. stopnjo

NDT kontrolor, certificiran za 2. stopnjo, mora dokazati usposobljenost za izvajanje NDT preiskav v skladu s postopki neporušitvenih preiskav. NDT kontrolor za 2. stopnjo lahko:

- izbira NDT preizkusne tehnike za metodo, ki se bo uporabila
- definira omejitve uporabe preizkusne metode
- pripravi NDT pravilnike, standarde, specifikacije in postopke v NDT navodila za dejanske delovne pogoje
- nastavlja in preveri nastavitve opreme
- izvaja in nadzoruje preiskave
- interpretira in oceni rezultate v skladu z ustreznimi standardi, pravilniki, specifikacijami ali postopki
- izvaja in nadzoruje vse naloge na 2. ali nižji stopnji
- daje navodila osebju na 2. ali nižji stopnji
- poroča o rezultatih NDT preiskav

4.3 Obseg dela certificiranega NDT osebja za 3. stopnjo

NDT kontrolor, certificiran za 3. stopnjo, mora dokazati usposobljenost za izvajanje in vodenje NDT preiskav. NDT kontrolor za 3. stopnjo mora dokazati:

- usposobljenost, da oceni in interpretira rezultate glede na obstoječe standarde, pravilnike in specifikacije,
- zadostno praktično znanje ustreznih materialov, izdelave, procesov in proizvodne tehnologije, da lahko izbere metodo NDT preiskave, določi tehnike neporušitvene preiskave ter pomaga pri postavljanju meril sprejemljivosti, kadar jih sicer ni na voljo,
- splošno dobro poznavanje drugih metod NDT preiskav.

NDT kontrolor za 3. stopnjo je lahko pooblaščen za:

- pripravo in potrditev pisnih navodil in NDT postopkov,
- prevzem polne odgovornosti za laboratorij ali izpitni center in osebo,
- določanje, preverjanje uredniško in tehnično pravilnost ter potrjevanje navodila za NDT preiskave in postopke,
- interpretacijo standardov, pravilnikov, specifikacij in postopkov,
- določitev posamezne metode preiskave, postopkov in navodil za NDT preiskave, ki naj se uporabijo;
- izvajanje in nadzor vseh nalog na vseh stopnjah,
- dajanje navodil osebju za NDT preiskave na vseh stopnjah.

5. OPIS POSTOPKA

5.1 Obseg certificiranja NDT osebja

Certificiranje NDT osebja se izvaja v skladu s standardom SIST EN ISO 9712: 2022 - *Neporušitvene preiskave - Kvalificiranje in certificiranje osebja za neporušitvene preiskave - Splošna načela za naslednje metode:*

- Penetrantska preiskava (PT),
- Preiskava tesnosti – Tlačna metoda (LT-P),
- Magnetna preiskava (MT),
- Radiografska preiskava (RT),
- Ultrazvočna preiskava (UT),

- Vizualna preiskava (VT),

za sektorje izdelkov: zvari (w), ulitki (c), odkovki (f), cevi (t) in preoblikovane izdelke (wp) ter industrijske sektorje na področju proizvodnje (m) ter na področju preiskave pred in med obratovanjem, ki vključujejo preiskave v fazi proizvodnje (s) in na področju direktive o tlačni opremi 2014/68/EU. Posameznik, ki je certificiran za industrijski sektor je certificiran tudi za posamezne sektorje, ki sestavljajo industrijski sektor:

Tabela 1: Sektor izdelkov in industrijski sektor

Metode LT-P, MT, PT, RT, UT, VT	SIST EN ISO 9712	Q Techna
Sektorji izdelkov		
Ulitki	c	c
Odkovki	f	f
Zvari	w	w
Cevi	t	t
Preoblikovani izdelki	wp	wp
Industrijski sektorji		
Proizvodnja	m	m (c, f, t, wp)
Preiskave pred in med obratovanjem, ki vključujejo preiskave v fazi proizvodnje	s	s (c, f, w, t, wp)
Direktiva o tlačni opremi 2014/68/EU		PED

Dodatno se izvajajo tudi certificiranja za tehnike: radioskopsko preiskavo (RT-S), sektor ulitki (c); ocenjevanje radiogramov zvarnih spojev (RT-FI), sektor zvari (w); filmska radiografska preiskava (RT-F); digitalna radiografska preiskava (RT-D); filmsko/digitalna radiografska preiskava (RT-FD); magnetno preiskavo z odklonom magnetnega polja (MT-FL) in ultrazvočno preiskavo s faznim zamikom (UT-PA).

Za certifikacijo na področju MT-FL (2. stopnja) mora imeti kandidat predhodno opravljen certifikat MT2.

Za certifikacijo na področju UT-PA (2. stopnja) mora imeti kandidat predhodno opravljen certifikat UT2.

5.2 Pravice iz certificiranja

S podelitvijo certifikata in avtorizacijo imetnika certifikata s strani delodajalca, pridobi certificirano NDT osebje pravico uporabljati certifikat za opravljanje aktivnosti, za katere je certificiran in to v obsegu, ki ga določa certifikat.

5.3 Obveznosti vložnika in naročnika za certificiranje

Vložnik za certificiranje je lahko vsaka oseba starejša od 16 let, ne glede na spol, kraj bivanja, materin jezik, status zaposlen/nezaposlen in šolsko izobrazbo.

Vložnika za certificiranje prijavi naročnik. Prijava se naredi z izpolnitvijo prošnje za certificiranje. Vložniki morajo izpolnjevati zahteve iz točke 5.6.3 tega postopka. Če je vložnik nezaposlen ali samozaposlen, mora izkušnje potrditi vsaj ena neodvisna stran (sodnik).

Obveznosti vložnika za certificiranje so:

- spoštovati zahteve za certificiranje in dati na razpolago informacije/podatke potrebne za certificiranje,
- zagotoviti točnost in resničnost vseh posredovanih podatkov ter dokazil,
- predložiti dokazila o izpolnjevanju zahtev glede vida v skladu s SIST EN ISO 9712 (točka 7.4),

- spoštovati pravila izpitnega postopka in se vzdržati nepoštenega ravnanja,
- uporabljati certifikat izključno v okviru podeljenega obsega in ga ne zlorabljati,
- nemudoma obvestiti certifikacijski organ in delodajalca o vseh spremembah, ki vplivajo na veljavnost certifikata (npr. vid, prekinitve izvajanja metode).

Obveznosti naročnika (delodajalca) za certificiranje so:

- zagotoviti, da so podatki o industrijskih izkušnjah vložnika preverljivi in ustrezno dokumentirani,
- zagotoviti dodatno usposabljanje za specifične postopke, opremo, materiale in sprejemne kriterije, kjer je to potrebno,
- izdati certificiranemu osebju pisno delovno pooblastilo (ang. *authorization to operate*),
- zagotoviti, da osebje opravlja dela izključno v okviru veljavne certifikacije,
- zagotoviti izvajanje in evidenco letnih pregledov vida v skladu s točko 5.6.3.2. tega postopka,
- spremljati in dokumentirati kontinuirano uporabo metode (brez pomembne prekinitve),
- voditi in hraniti ustrezne zapise o certificiranem osebju,
- prevzemati odgovornost za rezultate NDT aktivnosti, ki jih izvaja certificirano osebje,
- poravnati plačilo stroškov postopka.

5.4 Obveznosti imetnika certifikata

Obveznosti imetnika certifikata so:

- ravnati v skladu z etičnim kodeksom, ki ga izda certifikacijski organ Q Techna,
- opraviti letni preskus vida v skladu s točko 5.6.3.2. tega postopka in rezultate preskusov predložiti delodajalcu,
- obvestiti certifikacijski organ in delodajalca, če pogoji certificiranja niso več izpolnjeni v skladu s točko 5.6.11 tega postopka.

Osebnosti podatki, pridobljeni v postopku certificiranja, so tajni in se zbirajo ter obdelujejo v skladu z veljavno zakonodajo, javen je le spisek imen certificiranega osebja skupaj z obsegom, za katerega je bil posamezen certifikat izdan ter št. certifikata.

5.5 Sodnik

Sodnik je oseba, ki preverja in odobri kandidatove industrijske NDT izkušnje v primeru samozaposlene osebe ali osebe, ki nima možnosti za odobritev znotraj podjetja.

Zahteve za sodnika:

- mora imeti certifikat 2. ali 3. stopnje iz katerekoli NDT metode ali
- je lahko necertificirana oseba, ki po odobritvi CO poseduje znanje, spretnosti, usposobljenost in izkušnje, ki so potrebne za potrditev kandidatovih industrijskih izkušenj.

Certifikacijski organ mora preveriti sodnikov certifikat ali usposobljenost v primeru druge alineje te točke. Odobritev sodnika se izvede na obrazcu OBR-SP 10.01 Odobritev sodnika s sklicevanjem na vložnika in na dotično metodo.

5.6 Postopek certificiranja

5.6.1 Shema postopka

Shema tega postopka je izdelana v skladu s standardom SIST EN ISO 9712:2022. Postopek certificiranja je grafično prikazan na spodnji sliki.

5.6.2 Prošnja za certificiranje

Pred certificiranjem mora vložnik oz. naročnik izpolniti prošnjo za certificiranje. Prošnja mora vsebovati vse potrebne podatke vložnika ter naročnika.

S podpisom prošnje vložnik in naročnik potrdita, da sta seznanjena s pravili in postopki za certifikacijo. V kolikor je vložnik samozaposlen, mora industrijske izkušnje podpisati sodnik.

5.6.3 Predpogoji za certificiranje

Za certificiranje mora kandidat oddati:

- osebno fotografijo v elektronski obliki,
- izpolnjeno in podpisano prošnjo za certificiranje,
- potrdilo o usposabljanju za posamezno NDT metodo (ob prvem certificiranju),
- veljaven pregled vida,
- ustrezne industrijske izkušnje v skladu s točko 5.6.3.3.,
- podpisana načela poklicne etike.

S pregledom ustreznosti predpogojev za certificiranje, vodja ali namestnik certificiranja NDT osebja potrdi Prošnjo za certificiranje.

5.6.3.1 Usposabljanje

Kandidat za vse stopnje mora uspešno zaključiti tečaj teoretičnega in praktičnega usposabljanja, ki ga potrdi izpitni izpraševalec na podlagi pregleda Liste prisotnosti ali drugih dokazil pred pričetkom izpita. Minimalne zahteve za usposabljanje v skladu s SIST EN ISO 9712 so navedene v tabeli 2 in vključujejo praktični in teoretični del.

Tabela 2: Minimalne zahteve za usposabljanje v skladu s SIST EN ISO 9712

Metoda neporušitvene preiskave	1. stopnja dni ^a	2. stopnja dni ^a	3. stopnja dni ^a
MT	3	2	4
MT-FL	1	2	-
LT-P -Tlačna metoda	3	4	6
PT	3	2	3
RT ^b	5	10	8
RT-F ^b	5	10	-
RT-FD ^b	8	10	-
RT-D ^b	5	10	-
RT-S ^b	4	4	-
RT-FI	-	8	-
UT	8	10	5

UT-PA	5	5	-
VT	3	2	3
^a En dan usposabljanja traja najmanj 7 ur, kateri je lahko dosežen v enem dnevu ali s seštevanjem ur ^b Za RT in njegove tehnike v urah usposabljanja ni vključeno usposabljanje za zaščito pred sevanjem			

Za kandidate, ki so že usposobljeni v tehniki filmske radiografije (RT-F) in želijo pridobiti certificiranje v tehniki digitalne radiografije (RT-D), je potrebno dodatno usposabljanje v skladu z zahtevami standarda SIST EN ISO 9712. Dodatne zahteve so opisane v tabeli 3.

Tabela 3: Dodatne zahteve treninga za prehod iz RT-F na RT-D

Metoda	Tehnika	1. stopnja dni	2. stopnja dni	3. stopnja dni
RT	RT-D	3	5	3

V primeru, da je bilo usposabljanje izvedeno pri centru za usposabljanje, katerega program usposabljanja je bil predhodno preverjen in odobren s strani CO Q Techna kot skladen z zahtevami SIST EN ISO 9712:2022 (točka 7.2) in tehnične specifikacije SIST-TS CEN ISO/TS 25107, kandidat predloži le potrdilo o usposabljanju.

V primeru, da je bilo usposabljanje izvedeno pri ne odobrenem centru za usposabljanje, mora kandidat certifikacijskemu organu predložiti:

- potrdilo o usposabljanju,
- program oziroma urnik usposabljanja,
- učno gradivo, na podlagi katerega je bilo usposabljanje izvedeno.

Certifikacijski organ preveri ustreznost usposabljanja glede na vsebino, obseg usposabljanja ter skladnost z zahtevami tega postopka.

Usposabljanje za prvo certificiranje je veljavno največ deset let od zaključka usposabljanja.

Neposreden pristop k izpitu za 2. stopnjo zahteva skupno število ur za 1. in 2. stopnjo. Za neposreden pristop k izpitu za 3. stopnjo, mora kandidat opraviti zahtevano število ur usposabljanja za 1., 2. in 3. stopnjo.

Za certificiranje na področju MT-FL in UT-PA mora imeti vložnik predhodno pridobljen certifikat MT2 za MT-FL oziroma UT2 za UT-PA.

Trajanje usposabljanja je možno skrajšati, pri čemer celotno skrajšanje usposabljanja ne sme presegati 50% trajanja usposabljanja. Vsa skrajšanja morajo biti odobrena s strani certifikacijskega organa Q Techna v skladu s SIST EN ISO 9712, točka 7.2.5.

5.6.3.2 Zahteve glede vida - vse stopnje

Kandidat mora dokazati, da ima zadovoljiv vid v skladu z naslednjimi zahtevami:

- vid na blizu mora omogočati branje najmanj številke 1 po Jaegru ali pisave Times Roman velikosti 4,5 ali enakovrednih črk (višina 1,6 mm) na razdalji najmanj 30 cm, z enim ali obema očesoma, z očali ali brez njih,

- o pred certificiranjem, ponovnim certificiranjem ali podaljšanjem veljavnosti mora biti razlikovanje barv zadovoljivo, da kandidat lahko prepozna in razloči kontrast med barvami oz. odtenki sivine, ki se uporabljajo pri metodah neporušitvene preiskave, kot opredeli delodajalec.

Po certificiranju se morajo pregledi vida na blizu opraviti vsako leto in jih mora preveriti delodajalec.

5.6.3.3 Izkušnje na področju industrijskih neporušitvenih preiskav

Najkrajši čas pridobivanja izkušenj je naveden v tabeli 4, ki je v skladu s standardom SIST EN ISO 9712. Če želi kandidat pridobiti certificiranje za več metod, mora biti skupna doba izkušenj vsota izkušenj na področju vsake metode.

Tabela 4: Minimalne zahteve za industrijske izkušnje v skladu s SIST EN ISO 9712

NDT metoda	Izkušnje v dnevih ^a					
	Stopnja 1	Stopnja 2		Stopnja 3		
		s stopnjo 1	direktni pristop	višješolska izobrazba s stopnjo 2	s stopnjo 2	direktni pristop z višješolsko izobrazbo
LT, RT ^b , UT	45	135	180	270	450	540
MT, PT, VT	15	45	60	180	240	360

^aObseg delovnih izkušenj temelji na 7 urnem delavniku, kateri je lahko dosežen v enem dnevu ali s seštevanjem ur. Največje dovoljeno število doseženih ur v enem dnevu je 12 ur. Izkušnje v dnevih se dosežejo s seštevkom vseh ur, podeljenih s 7.

^bVelja tudi za vse tehnike RT

K izpitu je možno pristopiti, ko ima vložnik minimalno 10% industrijskih izkušenj zahtevanih v tabeli 4 za posamezno metodo, vendar ne manj kot 10 dni. Pozitivna odločitev o ustreznih izkušnjah je podana, ko vložnik pridobi zahtevane izkušnje pod nadzorom NDT osebja iz tabele 4 za posamezno metodo, kar potrdi delodajalec oz. sodnik na obrazcu OBR-SP 10.01 Prošnja za certificiranje, točka 4.1.

V primeru, ko kandidat izpolnjuje pogoje za pristop na izpit, ne izpolnjuje pa pogojev certificiranja (100% izkušenj iz tabele 4), mora naknadno pridobljene izkušnje pod nadzorom NDT osebja navesti na OBR-SP 10.01 Industrijske izkušnje, ki jih potrdi delodajalec oz. sodnik. Rezultati izpita so veljavni pet let.

Za stopnjo 3, tabela 4, navaja izkušnje za vložnike, ki so uspešno zaključili tehniško šolo ali vsaj dveletni inženirski ali znanstveni študij na akreditirani visoki šoli ali univerzi.

Možna so tudi skrajšanja dobe izkušenj, kar mora biti potrjeno s strani certifikacijskega organa Q Techna v skladu s standardom SIST EN ISO 9712, točka 7.3.3.

Kadar je zahtevano področje certifikacije omejeno po uporabi (npr. merjenje debeline ali avtomatizirano preiskovanje), se lahko zahtevano trajanje izkušenj skrajša za največ 50 %, vendar ne sme biti krajše od 15 dni. Do 50% obsega praktičnih izkušenj je mogoče doseči s SEP usposabljanjem. SEP usposabljanja so krajša eno ali dvodnevna usposabljanja, kjer kandidati dobijo ustrezno praktično predznanje. En dan SEP usposabljanja (praktikum), odobrenega s strani CO, je enakovreden 5 dnevom industrijskih izkušenj. V kolikor kandidat nima predhodnih izkušenj, mora obvezno opraviti vsaj en dan SEP usposabljanja. Spisek vseh SEP usposabljanj se nahaja na spletni strani www.qtechna.si.

CO po lastni presoji oceni enakovrednost dni izkušenj, v kolikor ima kandidat dodatna dokazila za SEP usposabljanja, ki še niso odobrena s strani CO.

Izkušnje preveri vodja ali namestnika certificiranja NDT osebja preko prošnje za certificiranje. Preveri se ustreznost izkušenj v dnevih, ki so zahtevani v tabeli 4. Za resničnost podatkov jamči naročnik/sodnik.

5.6.3.4 Zahteve za certificiranje po direktivi za tlačno opremo 2014/68/EU

Pogoja za dodatno certificiranje na področju tlačne opreme (PED) v skladu z direktivo 2014/68/EU sta, da kandidat izkazuje, da je v zadnjem letu opravljal najmanj 60 dni NDT aktivnosti na tlačni opremi (PED). V primeru certificiranja za več NDT metod mora kandidat izkazati najmanj 15 dni izkušenj za vsako posamezno metodo. Izkušnje morajo biti pridobljene v obdobju zadnjih petih let in potrjene s strani delodajalca, proizvajalca tlačne opreme ali sodnika v primeru samozaposlene osebe. Kandidat se lahko certificira na področju tlačne opreme za VT, PT, MT, LT, UT in RT metodo v sektorju zvarov. Za uspešno certificiranje mora kandidat opraviti dodatni kvalifikacijski izpit s področja tlačne opreme (PED).

5.6.4 Kvalifikacijski izpit za 1. in 2. stopnjo

Kvalifikacijski izpit mora obsegati določeno metodo neporušitvene preiskave, ki se uporablja v enem industrijskem sektorju ali za enega ali več sektorjev izdelkov. Izpiti glede na stopnjo morajo biti sestavljeni iz:

- Izpit za 1. stopnjo je sestavljen iz splošnega, specifičnega in praktičnega dela izpita.
- Izpit za 2. stopnjo je sestavljen iz splošnega, specifičnega, praktičnega dela ter NDT pisnega navodila.
- Osnovni izpit (3. stopnja) je sestavljen iz delov A, B in C. Glej tabelo 5.
- Izpit za 3. stopnjo je sestavljen iz delov D, E in F. Glej tabelo 6.

Kandidat mora pred pričetkom kvalifikacijskega izpita podpisati izpitna pravila. Splošni in specifični del sta sestavljena iz določenega števila izbirnih vprašanj, v skladu s SIST EN ISO 9712, pri katerem se izbira med štirimi različnimi odgovori, samo eden pa je pravilen. Na izpitu ni dovoljena uporaba kakršnega koli lastnega gradiva, pripomočkov, ki niso navedeni na izpitni poli. Upoštevati je potrebno izpitna pravila, ter čas pisanja izpita. V kolikor se tega časa ne upošteva oz. se krši katera koli točka izpitnih pravil, se kandidata izključi iz izpita.

5.6.4.1 Splošni izpit za 1. in 2. stopnjo

Splošni izpit vključuje le vprašanja, izbrana naključno iz zbirke vprašanj za splošni izpit, ki je veljaven na dan izpita. Splošni del izpita vsebuje najmanj 40 izpitnih vprašanj. Pri splošnem delu izpita se lahko uporabi samo pripomočke, navedene na izpitni poli.

Čas za opravljanje splošnega dela izpita je 2 minuti na vprašanje. Točen čas opravljanja izpita določi certifikacijski organ.

Za certificiranje po direktivi za tlačno opremo 2014/68/EU mora kandidat dodatno pisati še 10 vprašanj iz področja neporušitvenih preiskav na tlačni opremi. V primeru, da je kandidat ta del izpita že opravil v okviru certificiranja po drugi metodi, se mu ta del izpita prizna in ga ni potrebno ponovno opravljati.

5.6.4.2 Specifični izpit

Specifični izpit obsega vprašanja, izbrana iz veljavne zbirke posebnih vprašanj, povezanih z ustreznimi sektorji in veljavnimi standardi pri odprti knjigi.

Med specifičnim izpitom mora kandidat odgovoriti na najmanj 20 izbirnih vprašanj, vključno z vprašanji, ki obsegajo izračune, postopke neporušitvene preiskave in vprašanja o pravilnikih, standardih ter specifikacijah.

Če specifični izpit pokriva dva ali več sektorjev, mora biti vprašanj najmanj 30, pri čemer so vprašanja enakomerno porazdeljena med zadevne industrijske sektorje ali sektorje izdelkov.

Čas za opravljanje specifičnega dela je 3 minute na vprašanje. Točen čas opravljanja izpita določi certifikacijski organ.

5.6.4.3 Praktični izpit

Praktični izpit obsega uporabo preiskave na predpisanih vzorcih, zapis (za kandidate za 2. stopnjo tudi interpretacijo) dobljenih informacij do zahtevane stopnje in poročanje o rezultatih v zahtevani obliki. Vzorci, uporabljeni za usposabljanje, ne smejo biti vključeni v izpit.

Kandidat mora pregledati vsaj 2 izpitna vzorca, ne glede na sektor izdelkov oz. industrijski sektor. Za dva ali več sektorjev izdelkov se mora preizkusiti najmanj en vzorec iz posameznega sektorja.

Kandidat za RT za 2. stopnjo in njegove tehnike, kateri že ima certifikat za 1. stopnjo, mora posneti vsaj en (1) izpitni vzorec. Dodatno mora oceniti vsaj en set posnetkov (10 radiografskih filmov ali 10 digitalnih posnetkov).

Kandidat za 1 stopnjo mora upoštevati navodila za neporušitveno preiskavo, ki mu jih da izpraševalec. Za vsak dobljeni izpitni vzorec mora spisati poročilo o preiskavi v skladu z navodilom. Kandidat za 1 stopnjo mora dokazati, da je sposoben namestitve in umerjanja opreme, preverjanja njene občutljivosti in zapisovanja podatkov preiskave.

Čas, dovoljen za izpit, je odvisen od števila vzorcev in njihove kompleksnosti.

5.6.4.4 NDT pisno navodilo

Kandidat za 2. stopnjo mora pripraviti eno pisno navodilo za neporušitveno preiskavo. Dovoljeni čas za pisanje pisnega navodila je največ 1 ura.

5.6.4.5 Pogoji za pozitivno opravljen kvalifikacijski izpit za 1. in 2. stopnjo

Da bi kandidat izpolnil pogoje za certificiranje, mora pri vsakem delu izpita (splošnem, specifičnem, pisnem navodilu in praktičnem) doseči oceno vsaj 70 %. Poleg tega je treba pri praktičnem izpitu doseči oceno vsaj 70% za vsak izpitni vzorec.

5.6.5 Kvalifikacijski izpit za 3. stopnjo (pogoji za pristop)

Vsi kandidati za certificiranje na 3. stopnji, morajo uspešno končati praktični izpit za 2. stopnjo v ustrezni metodi in sektorju, za katerega se certificirajo. Kandidatu z 2. stopnjo po isti metodi neporušitvene preiskave in v istem sektorju izdelka ni treba znova opravljati praktičnega izpita za 2. stopnjo.

5.6.5.1 Osnovni izpit za 3. stopnjo

Z osnovnim izpitom se oceni kandidatovo znanje iz osnovnih predmetov, pri čemer se uporabi najmanj tisto število izbirnih vprašanj, ki je navedeno v tabeli 5. Izpitna vprašanja se naključno izberejo iz zbirke vprašanj.

Tabela 5: Najmanjše zahtevano število vprašanj za osnovni izpit

Del	Predmet	Število vprašanj
A	Tehnično znanje na področju materialov in tehnologije procesov.	25
B	Poznavanje kvalifikacijskega in certifikacijskega sistema certifikacijskega organa, ki temelji na SIST EN ISO 9712, To je lahko izpit pri odprti knjigi	10

C ^a	Splošno poznavanje vsaj štirih metod, kot se zahtevajo za 2. stopnjo in ki jih je kandidat izbral izmed metod iz točke 5.1 tega postopka. Ena izmed teh metod mora biti volumetrična (UT ali RT).	15 za vsako metodo preiskave (skupaj 60)
^a CO lahko prilagodi število vprašanj za tiste metode, kjer se vedno znova dodajajo specifične tehnike		

Osnovni izpit ostane veljaven pet let. V tem času mora kandidat opraviti izpit iz prve glavne metode. Nadalje ni potrebno ponovno opravljati osnovnega izpita.

5.6.5.2 Izpit iz glavne metode

S tem pisnim izpitom se preveri kandidatovo znanje iz predmetov glavne metode, pri čemer se uporabi število vprašanj iz tabele 6. Izpitna vprašanja se naključno izberejo iz zbirke vprašanj.

Tabela 6: Najmanjše zahtevano število vprašanj za izpit iz glavne metode

Del	Predmet	Število vprašanj
D	Znanje na 3. stopnji o uporabljeni metodi preiskave.	30
E	Uporaba metode NDT preiskave v zadevnem sektorju, vključno z ustreznimi pravilniki, standardi, specifikacijami in postopki. To je lahko izpit pri odprti knjigi, kar zadeva pravilnike, standarde, specifikacije in postopke.	20
F	Načrtovanje enega ali več postopkov NDT preiskave v ustreznem sektorju. Kandidatu morajo biti na voljo ustrezni pravilniki, standardi, specifikacije in postopki.	-

5.6.5.3 Pogoji za pozitivno opravljen kvalifikacijski izpit

Za uspešno opravljen osnovni izpit, mora kandidat pri vsakem delu (tj. A, B in C) doseči najmanj 70%. Za uspešno opravljen izpit iz glavne metode, mora kandidat pri vsakem delu (tj. D, E in F) doseči najmanj 70%.

5.6.6 Vrednotenje in odločitev

Za vrednotenje in odločitev je odgovoren vodja certificiranja NDT osebja ali njegov namestnik. Podpis certifikata pomeni pozitivno odločitev o certificiranju. Pozitivna odločitev se sprejme ko:

- Prošnja za certificiranje je popolna
- Izpolnjeni so vsi predpogoji
- Kvalifikacijski izpit je pozitivno opravljen

Certifikacijski organ izda certifikat, ki ima navedene vse podatke, ki jih navaja referenčni standard. Certifikat se izda za dobo petih let, kot je predpisano v referenčnem standardu za certificiranje SIST EN ISO 9712. V primeru negativne odločitve o certificiranju, kandidata o tem obvesti vodja ali namestnik certificiranja NDT osebja z dopisom.

Certifikacijski organ vzdržuje in omogoča javni dostop do informacij o podeljenih certifikatih, in sicer:

- ime in priimek,
- št. certifikata,
- obseg in obdobje veljavnosti certifikata.

5.6.7 Ponavljanje izpita

Kandidat, ki je bil neuspešen zaradi neetičnega vedenja, sme ponovno zaprositi za opravljanje izpita šele po 12 mesecih.

Kandidat, ki ni uspel doseči ocene, zahtevane za certificiranje, lahko ponavlja kateri koli del izpita dvakrat, če od ponovnega opravljanja izpita preteče vsaj en mesec (razen če je bilo opravljeno dodatno usposabljanje, sprejemljivo za certifikacijski organ) in ne pozneje kot dve leti po prvotnem izpitu.

Kandidat, ki ni uspešno opravil obeh ponavljanj izpita, mora opraviti dodatno usposabljanje in ponovno zaprositi za opravljanje celotnega izpita in ga opravljati v skladu s postopkom, veljavnim za nove kandidate.

5.6.8 Izpitne izjeme (zamenjava/razširitev sektorja)

Kandidat, certificiran za 1. ali 2. stopnjo, ki zaprosi za zamenjavo ali razširitev sektorja za isto metodo, mora dodatno opraviti specifični in praktični izpit ter pisno navodilo za zadevni sektor.

Kandidat, certificiran za 3. stopnjo, ki zaprosi za zamenjavo ali razširitev sektorja za isto metodo, mora dodatno opraviti del E in F za zadevni sektor. V vsakem primeru zamenjave ali razširitve certifikata CO izda nov certifikat z novim obdobjem veljavnosti.

5.6.9 Veljavnost certifikata

Kandidatu, ki izpolnjuje vse pogoje za certificiranje, je izdan certifikat, katerega lastnik je izdajatelj (CO). Najdaljše obdobje veljavnosti certifikata je pet (5) let. Začetno obdobje veljavnosti se začne, ko so izpolnjene vse zahteve za certificiranje (usposabljanje, izkušnje, zadovoljivo preverjanje vida in uspeh pri izpitu). Pred pretekom petih let od prvega certificiranja, mora kandidat zaprositi za podaljšanje certifikata.

Kot izjema in na podlagi certifikacijskega organa se lahko upoštevajo prošnje, posredovane v 12 mesecih po datumu izteka.

5.6.10 Nadzor

Nadzorov med veljavnostjo certifikata certifikacijski organ ne izvaja. Lahko pa v primeru najave neskladnosti s strani tretje stranke zahteva od imetnika certifikata, da mu pošlje ustrezna dokazila o stalnem delu in sposobnosti vida.

5.6.11 Začasni/trajni preklic certifikata

Certifikacijski organ lahko posamezniku prekliče veljavnost certifikata v naslednjih primerih:

- Neizpolnjevanje zahtev glede vidne ostrine: Če posameznik ne opravi letnega pregledu vida – začasni preklic.
- Pomembna prekinitev dela: Če pride do prekinitve dela v metodi, za katero je posameznik certificiran, ki presega obdobje enega leta ali kumulativno več kot dve leti v obdobju 5 let – trajni preklic.
- Fizična nesposobnost: Če je posameznik fizično nesposoben za opravljanje dela – začasni ali trajni preklic, odvisno od narave nesposobnosti.
- Kršitev načel poklicne etike: Če posameznik krši načela poklicne etike – začasni ali trajni preklic, odvisno od resnosti in narave kršitve.
- Neporavnane obveznosti: Če posameznik ne poravnava stroškov certificiranja – začasni preklic.

5.6.12 Začasni preklic certifikata

Certifikacijski organ posameznika pisno obvesti o začasnem preklicu. Obvestilo vključuje:

- razloge za preklic,

- ukrepe za ponovno aktivacijo certifikata,
- rok za izpolnitev ukrepov.

Certifikacijski organ po izpolnitvi teh zahtev v informacijskem sistemu ponovno aktivira certifikat in izda nov certifikat z isto vsebino, vendar z novim datumom izdaje. S tem se zagotovi sledljivost začasno preklicanih certifikatov.

5.6.12.1 Začasni preklic - Fizična nesposobnost

Certifikat se začasno prekliče, če je fizična nesposobnost začasna (npr. poškodba, bolezen ali stanje, ki ovira delo, a se pričakuje okrevanje v razumnem času).

Posameznik mora za ponovno aktivacijo certifikata predložiti dopis, ki potrjuje, da je sposoben opravljati delo v skladu z zahtevami certificirane metode.

5.6.12.2 Začasni preklic - Kršitev načel poklicne etike

Certifikat se začasno prekliče v primeru manjše ali osamljene kršitve (npr. administrativne napake ali pomanjkljivo razumevanje etičnih pravil). Posameznik mora za ponovno aktivacijo izpolniti ustrezne ukrepe:

- dodatno usposabljanje,
- ponovna seznanitev z etičnimi načeli in ponovni podpis

5.6.12.3 Začasni preklic – Neizpolnjevanje zahtev glede vidne ostrine

Če posameznik ne opravi letnega pregleda vida ali ne zagotovi ustreznega potrdila, se certifikat začasno prekliče. Za ponovno veljavnost mora posameznik predložiti:

- prošnjo za certificiranje,
- veljavno potrdilo o opravljenem pregledu vida,
- izjavo o spoštovanju načel poklicne etike.

5.6.12.4 Začasni preklic – Naporavnane obveznosti

Certifikat se začasno prekliče, če posameznik ne poravnava stroškov certificiranja. Certifikacijski organ ponovno aktivira certifikat po prejemu dokazila o popolni poravnavi vseh finančnih obveznosti.

5.6.13 Trajni preklic

Certifikacijski organ trajno prekliče certifikat na podlagi dokazov o neskladnosti z zahtevami certifikacijskega sistema. Odločitev mora potrditi vodja certificiranja NDT osebja skupaj z upravnim odborom. Posameznik je pisno obveščen o preklicu in pravici do pritožbe.

Začasni/trajni preklic certifikata se s strani vodja ali namestnika certificiranja NDT osebja opravi z dopisom. Certificirana oseba mora preklican certifikat vrniti certifikacijskemu organu.

5.6.13.1 Trajni preklic - Pomembna prekinitve dela

Če pride do prekinitve dela, ki presega obdobje enega leta ali kumulativno več kot dve leti (izključeni so prazniki, bolniški dopusti in usposabljanja, krajša od 30 dni), certifikacijski organ certifikat trajno prekliče.

Posameznik mora za ponovno pridobitev certifikata uspešno opraviti izpit za ponovno certificiranje. Certifikat je veljaven za novo obdobje petih let od datuma izdaje.

5.6.13.2 Trajni preklic – Kršitev načel poklicne etike

Certifikat se trajno prekliče v primeru:

- resne kršitve (npr. goljufija, ponarejanje dokumentov ali vedenje, ki škoduje integriteti certifikacijskega sistema),
- ponavljajočih se kršitev.

V primeru kršitve načel poklicne etike CO Q Techne, bo certifikat preklican za obdobje 12 mesecev. Preklic se opravi na podlagi pregleda ustreznih dokazil o kršitvi poslovne etike s strani vodja ali namestnika certificiranja NDT osebja CO. Odločitev o preklicu opravijo vodja ali namestnika certificiranja NDT osebja skupaj z upravnim odborom certifikacijskega organa. Za ponovno veljavnost certifikata mora posameznik (ne prej kot eno leto po preklicu) ponovno opravljati celoten izpit (splošni, specifični in praktični del za 1. stopnjo in dodatno še pisno navodilo za 2. stopnjo ter vse dele D, E, F za 3. stopnjo).

5.6.14 Izdaja duplikata

Duplikat certifikata se izda v primeru izgube certifikata ali zamenjave delodajalca. Za izdajo duplikata mora kandidat ponovno predložiti prošnjo za certificiranje skupaj z načeli poklicne etike in veljavnim pregledom vida. CO jasno označi izdajo duplikata, prvotnega pa trajno prekliče. Veljavnost duplikata certifikata se nanaša na preklican certifikat z istim datumom izdaje.

5.7 Podaljšanje veljavnosti za 1. in 2. stopnjo

Pred iztekom prvega obdobja veljavnosti in vsakih deset let za tem mora imetnik certifikata zaprositi za podaljšanje certifikata s prošnjo za podaljšanje. Prošnji se ugotovi ob predložitvi pisnega dokaza o zadovoljivem vidu, ugotovljenem na okulističnem pregledu, opravljenem v preteklih 12 mesecih in ob predložitvi preverljivih dokumentiranih dokazov o stalni zadostni delovni aktivnosti brez pomembnejših prekinitev za metodo in v sektorju, za katera je zaproseno podaljšanje certifikata. Dokumentiran dokaz o stalni delovni aktivnosti se preda na obrazcu OBR-SP 10.01 Industrijske izkušnje in z enim dokumentiranim poročilom v PDF obliki. Slednje kandidatu potrdi delodajalec, v primeru samozaposlitve pa vsaj ena neodvisna stran (sodnik), na prošnji za podaljšanje certifikata in obrazcu OBR-SP 10.01 Industrijske izkušnje.

Dodatno mora kandidat za podaljšanje veljavnosti:

- Uspešno opraviti praktični del izpita, kateri mora vsebovati vsaj en (1) izpitni vzorec in eno pisno navodilo za 2. stopnjo ali
- Uspešno izpolniti zahteve strukturiranega kreditnega sistema (točka 5.7.1)

V kolikor kandidat ne predloži preverljivih dokumentiranih dokazov o stalni delovni aktivnosti ali ne izpolnjuje pogojev za podaljšanje, mora ponovno opraviti izpit za ponovno certificiranje/recertifikacijo.

Postopek podaljšanja veljavnosti je odgovornost imetnika certifikata. Vso potrebno dokumentacijo mora imetnik certifikata posredovati v certifikacijski organ pred iztekom certifikata. Kot izjema in na podlagi certifikacijskega organa se lahko upoštevajo prošnje, posredovane v 12 mesecih po datumu izteka. Po tem času ni dovoljena nobena izjema, pri čemer kandidat znova opravlja izpit za ponovno certificiranje/recertifikacijo.

Vsi certifikati, ki se izdajo po datumu prenehanja veljavnosti, se izdajo z datumom izdaje. Datum prenehanja veljavnosti novega certifikata ni daljši od 5 let od datuma prenehanja veljavnosti prvotnega certifikata.

5.7.1 Strukturiran kreditni sistem za podaljšanje

Kadar se kandidat odloči za uporabo strukturiranega kreditnega sistema, mora certifikacijskemu organu predložiti dokazila, s katerimi dokaže, da je v petletnem obdobju podaljšanja dosegel najmanj 100 točk na podlagi zahtev iz OBR-SP 10.01 – Strukturiran kreditni sistem za podaljšanje 1. stopnja in OBR-SP 10.01 – Strukturiran kreditni sistem za podaljšanje 2. in 3. stopnja.

- Kandidat za 1. stopnjo mora doseči najmanj 75 od 100 točk iz dela A, preostale točke lahko doseže iz dela B.

- Kandidat za 2. ali 3. stopnjo mora doseči najmanj 50 od 100 točk iz dela A, preostale točke lahko doseže iz dela B.

5.7.2 Certifikati izdani pri drugem certifikacijskem organu

Kadar želi imetnik certifikata, izdanega pri drugem akreditiranem certifikacijskem organu, zaprositi za podaljšanje veljavnosti, je potrebno predložiti pisni dokaz o zadovoljivem vidu, ugotovljenem na okulističnem pregledu, opravljenem v preteklih 12 mesecih, ob predložitvi podpisanih načel poklicne etike in ob predložitvi preverljivih dokumentiranih dokazov o stalni zadostni delovni aktivnosti brez pomembnejših prekinitev za metodo in v sektorju, za katera je zaproseno podaljšanje certifikata. Slednje kandidatu potrdi delodajalec (nadzor), v primeru samozaposlitve pa sodnik, na prošnji za podaljšanje certifikata.

V tem primeru, certifikacijski organ za certificiranje NDT osebja Q Techna pri drugem certifikacijskem organu preveri veljavnost certifikata, ter po uspešno opravljeni certifikaciji (praktični izpit, pisno navodilo) izda nov certifikat za dobo 5 let. Po preteku 5 let je potrebna recertifikacija.

5.8 Ponovno certificiranje/recertifikacija za 1. in 2. stopnjo

Pred potekom vsakega drugega obdobja veljavnosti, tj. vsakih 10 let, lahko certifikacijski organ obnovi akreditiran certifikat certificiranega posameznika za novo obdobje petih let ali manj, če posameznik skupaj s prošnjo za recertifikacijo predloži pisni dokaz o zadovoljivem vidu, ugotovljenem na okulističnem pregledu, opravljenem v preteklih 12 mesecih, ob predložitvi podpisanih načel poklicne etike in elektronske fotografije ter predloži dokumentiran dokaz o stalni zadostni delovni aktivnosti brez pomembnejših prekinitev za metodo in sektor, za katera je zaprosena recertifikacija. Dokaz o stalni delovni aktivnosti se preda na obrazcu OBR-SP 10.01 Industrijske izkušnje. Slednje kandidatu potrdi delodajalec, v primeru samozaposlitve pa vsaj ena neodvisna stran (sodnik), na prošnji za podaljšanje certifikata in obrazcu OBR-SP 10.01 Industrijske izkušnje. Za prijavo na postopek ponovnega certificiranja je odgovornost imetnika certifikata.

Dodatno mora posameznik uspešno opraviti praktični izpit, s katerim dokaže trajno usposobljenost za izvajanje dela v obsegu, opredeljenem v certifikatu. To mora vključevati preiskavo vzorcev v skladu s certificiranjem, ki naj bi se obnovil, za 2. stopnjo pa tudi sestavo pisnega navodila, ki je primeren za osebje s 1. stopnjo. Če posameznik ne doseže ocene vsaj 70% pri vsakem vzorcu in navodilu za 2. stopnjo, se dovolita dve ponovitvi celotnega izpita za ponovno certificiranje po preteku vsaj sedmih (7) dni in pred potekom dvanajstih (12) mesecev od prvega poskusa opravljanja izpita za recertifikacijo. V primeru dvakratnega neuspeha pri dovoljenem ponavljanju se veljavnost certifikata ne podaljša. Za ponovno pridobitev certifikata za želeno stopnjo, sektor in metodo mora kandidat zaprositi za novo certificiranje, opraviti dodatno SEP usposabljanje in ponovno opraviti celotni izpit za prvo certificiranje.

Kot izjema in na podlagi certifikacijskega organa se lahko upoštevajo prošnje, posredovane v 12 mesecih po datumu izteka. Datum prenehanja veljavnosti certifikata ne sme biti daljši od 5 let od datuma prenehanja veljavnosti obstoječega (zadnjega) certifikata.

Kadar želi imetnik certifikata, izdanega pri drugem certifikacijskem organu, opraviti ponovno certificiranje v CO Q Techna, je postopek ponovnega certificiranja enak, kakor je opisano zgoraj. CO Q Techna pa mora pri drugem certifikacijskem organu preveriti veljavnost tega certifikata.

V kolikor kandidat zaprosi za ponovno certificiranje po preteklih 12 mesecih od datuma izteka certifikata, mora ponovno opravljati celoten izpit. Certifikat se izda z datumom, ko so izpolnjeni vsi pogoji za certificiranje in velja naslednjih 5 let.

5.9 Podaljšanje veljavnosti za 3. stopnja

CO Q Techna v okviru svoje certifikacijske sheme zahteva dodatno preverjanje kompetenc kandidata. Kandidat mora zato uspešno opraviti praktični del izpita, kateri mora vsebovati vsaj en (1) izpitni vzorec in eno pisno navodilo za 2. stopnjo. Ali uspešno izpolniti zahteve strukturiranega kreditnega sistema (točka 5.7.1).

Za podaljšanje veljavnosti certifikata za 3. stopnjo mora kandidat dodatno izkazovati strokovno aktivnost na področju NDT, ki vključuje izvajanje ali nadzor nad izvajanjem metod, pripravo postopkov, interpretacijo rezultatov ali druge strokovne naloge v okviru certificirane metode.

Kandidat mora imeti veljaven pregled vida v skladu z zahtevami SIST EN ISO 9712:2022 ter izkazovati kontinuirano delovno aktivnost brez pomembne prekinitve izvajanja metode (ang. significant interruption).

Dokazila o aktivnosti se predložijo na obrazcu OBR-SP 10.01 Industrijske izkušnje in morajo biti potrjena s strani delodajalca oziroma, v primeru samozaposlitve, s strani neodvisne osebe (sodnik).

5.10 Ponovno certificiranje/recertifikacija za 3. stopnjo

Recertifikacija kandidata za 3. stopnjo lahko poteka s:

- pisnim izpitom ali
- z zbranimi strukturiranimi kreditnimi točkami v skladu s SIST EN ISO 9712.

V obeh primerih mora kandidat predložiti dokaz o svoji trajni praktični usposobljenosti za izvajanje NDT metode ali opraviti praktični izpit za 2. stopnjo, kakor je opredeljeno v točki 5.8. Pisno navodilo ni vključeno v praktični del izpita.

Dokumentiran dokaz o stalni delovni aktivnosti se preda na obrazcu OBR-SP 10.01 Industrijske izkušnje. Slednje kandidatu potrdi delodajalec (nadzor), v primeru samozaposlitve pa vsaj ena neodvisna stran (sodnik), na prošnji za podaljšanje certifikata in obrazcu OBR-SP 10.01 Industrijske izkušnje.

Pisni izpit vključuje najmanj 20 vprašanj o uporabi metode preiskave v določenem sektorju in dodatnih 10 vprašanj o zahtevah sheme certifikacijskega organa. Če kandidat svoje praktične usposobljenosti ne more dokazati, opravlja tudi praktični izpit za 2. stopnjo brez pisanja navodila. Če kandidat ne doseže najmanj 70 %, lahko izpit za ponovno certificiranje opravlja največ dvakrat. Vsa preskušanja je potrebno opraviti v obdobju 12 mesecev, če CO ne določi daljšega obdobja. V primeru dvakratnega neuspeha se certifikat ne podaljša.

Za ponovno pridobitev certifikata mora kandidat:

- opraviti dodatno usposabljanje, ki je sprejemljivo za certifikacijski organ
- ponovno opraviti celoten izpit za prvo certificiranje.

Datum novega certifikata ne sme biti več kot 5 let po datumu poteka veljavnosti prvotnega certifikata..

Za strukturiran kreditni sistem mora kandidat doseči (OBR-SP 10.01 – Strukturiran kreditni sistem za recertifikacijo 3. stopnja) najmanj 100 točk:

- najmanj 50 in največ 70 od 100 točk iz dela A in
- najmanj 30 in največ 50 od 100 točk iz dela B

V kolikor kandidat ne izpolnjuje zahtev točkovega sistema, lahko znova pridobi certifikat s pisnim izpitom. Če kandidat ne opravi izpita v prvem poskusu, lahko ponavlja izpit le enkrat v 12 mesecih od datuma prijave za ponovno certificiranje prek strukturiranega točkovega sistema.

Kadar želi imetnik certifikata, izdanega pri drugem certifikacijskem organu, opraviti ponovno certificiranje v CO Q Techna, je postopek ponovnega certificiranja enak, kakor je opisano zgoraj. CO preveri veljavnost tega certifikata pri izdajatelju

5.11 Pritožbe

V primeru, da se kateri koli posameznik ali organizacija ne strinjata z izvedbo certificiranja, kar ni predmet priziva, potem lahko vložita pritožbo. Vložnika pritožbe se obravnava nediskriminatorno. Pritožba mora biti v pisni obliki. Rok za vložitev pritožbe je 15 dni od dneva sprejema odločitve o certificiranju. Ko pritožbo prejme certifikacijski organ, to prejetje potrди s tem, da pisno obvesti vložnika pritožbe. Pritožba se lahko nanaša na vse zadeve/odločitve razen na odločitve, ki jih zajemajo prizivi v naslednji točki tega postopka. Obravnavajo se tudi pritožbe, ki so podane na delo certificiranih oseb. Vsako pritožbo obravnava pritožbena komisija. Komisijo sestavljata vodja kakovosti in še en član, ki mora biti kompetenten in neodvisen glede na predmet pritožbe in ki ga določi vodja kakovosti. O tem ga vodja kakovosti obvesti pisno. Pritožbena komisija je dolžna zbrati vsa dejstva in informacije, ki se nanašajo na predmet pritožbe. Na podlagi zbranih dejstev pritožbena komisija poda odločitev. Odločitev o pritožbi mora biti soglasna. O pritožbi se odločitev poda s sklepom. Sklep vsebuje navedbo ugotovitev, na katerih temelji odločitev, izrek odločitve, obrazložitev in pravni pouk. Certifikacijski organ o pritožbi odloči v roku 30 dni od dneva prejema pisne pritožbe. Oba člana pritožbene komisije morata biti neodvisna od predmeta pritožbe. Pritožba na odločitev o pritožbi ni možna, vložnik pritožbe pa lahko uporabi druga pravna sredstva.

5.12 Prizivi

V primeru, da se vložnik, kandidat ali certificirana oseba ne strinjajo s kakršno koli odločitvijo certifikacijskega organa v zvezi s postopkom certificiranja potem lahko vložijo priziv. Vložnika priziva se obravnava nediskriminatorno.

Priziv je zahteva za ponovno odločanje certifikacijskega organa v zvezi s postopkom certificiranja.

Priziv je dovoljen na naslednje odločitve, ki jih v postopku certificiranja sprejme certifikacijski organ:

- na odločitev o zavrnitvi vloge za izvedbo postopka certificiranja,
- na rezultate kvalifikacijskega izpita, ki je pogoj za certificiranje,
- na odločitev o zavrnitvi podelitve certifikata,
- druge odločitve, ki ovirajo pridobitev certifikata,
- odločitve, ki se nanašajo na preklic certifikata.

Če ni s tem dokumentom določeno drugače je rok za vložitev priziva 15 dni od dneva sprejema odločitve. Ko priziv prejme certifikacijski organ, to prejetje potrди s tem, da pisno obvesti vložnika priziva. Vsak priziv obravnava prizivna komisija. Prizivno komisijo sestavljata vodja kakovosti in še en član, ki mora biti kompetenten in neodvisen glede na predmet priziva in ki ga določi vodja kakovosti. Drugega člana določi vodja kakovosti in ga o tem obvesti pisno. Prizivna komisija je dolžna zbrati vsa dejstva in informacije, ki se nanašajo na predmet priziva. Na podlagi zbranih dejstev in informacij prizivna komisija poda odločitev. Odločitev o pritožbi mora biti soglasna. O prizivu se odločitev poda s sklepom. Sklep vsebuje navedbo ugotovitev, na katerih temelji odločitev, izrek odločitve, obrazložitev in pravni pouk. Certifikacijski organ o prizivu odloči v roku 30 dni od dneva prejema pisnega priziva. Oba člana prizivne komisije morata biti neodvisna od predmeta priziva. Priziv na ponovno odločitev ni možen, vložnik priziva pa lahko uporabi druga pravna sredstva.

5.13 Zavrnitev dela

Certifikacijski organ lahko zavrne delo, če presodi, da kandidat ne izpolnjuje pogojev za certificiranje oz. ne ravna v skladu z etičnim kodeksom, ki ga izda certifikacijski organ.

Delo se lahko zavrne zgolj v pisni obliki.

5.14 Informacije javnega značaja

Certifikacijski organ Q Techna lahko na zahtevo kogarkoli poda informacijo o certifikatu določene osebe. Informacija lahko vsebuje ime in priimek certificirane osebe, obseg veljavnosti, datum izdaje certifikata in datum veljavnosti certifikata. Vse ostale informacije o vložniku, kandidatu ali certificirani osebi so zaupne.

Razkritje informacij, ki jih je CO pridobil od drugih virov kot od vložnika, kandidata ali certificirane osebe se obravnava na zaupen način in se lahko razkrijejo samo ob pisni privolitvi osebe, na katero se informacije nanašajo. Pisna privolitvev ni potrebna v primeru zakonodajne zahteve o razkritju teh informacij, vendar se mora osebo o razkritju teh informacij obvestiti.

5.15 Obvladovanje osebnih podatkov

Obvladovanje osebnih podatkov je opisano v prošnji za certificiranje. Vsak vložnik podpiše, da CO obvladuje osebne podatke vložnikov za potrebe postopka certificiranja v aktualnem informacijskem sistemu.

5.16 Jezik v postopku

Jezik pri izvajanju postopka certificiranja je slovenščina. CO Q Techna izvaja izpite v slovenskem, hrvaškem, angleškem, nemškem jeziku ali jeziku na željo naročnika, če to omogočajo zmožnosti CO. Želeni jezik izpita vložnik označi v prošnji za certificiranje.

5.17 Logotip

Certifikacijski organ za certificiranje NDT osebja ne zagotavlja logotipa.

5.18 Končne določbe

Ta postopek začne veljati z dnem sprejetja. Predhodno ga mora potrditi upravni odbor certifikacijskega organa, ki ima za nalogo skrb za neodvisnost in skrb za shemo certificiranja. Ta dokument je stalno objavljen na spletni strani Q Techne. Strankam je dostopen tudi v prostorih Q Techne.

6. PRILOGE

- OBR-SP 10.01 Izjava o varovanju osebnih podatkov
- OBR-SP 10.01 Načela poklicne etike
- OBR-SP 10.01 Pregled vida
- OBR-SP 10.01 Prošnja za certificiranje
- OBR-SP 10.01 Industrijske izkušnje
- OBR-SP-10.01 Strukturiran kreditni sistem za podaljšanje 1. stopnja
- OBR-SP-10.01 Strukturiran kreditni sistem za podaljšanje 2. in 3. stopnja
- OBR-SP-10.01 Strukturiran kreditni sistem za recertifikacijo 3. stopnja
- OBR-OP 10.01 Seznam prilog
- OBR-OP 10.01 Izpitna pravila
- OBR-OP 10.01 Odobritev sodnika